

enigt og opnaa Tilslutning af den højtærede Justitsminister til det Forslag, som findes under Nr. 11, hvorefter man har indskrænket Bestemmelsen om disse Salæroverenskomsters Mangel paa Gyldighed til Retssager. Det er kun der, at Sagførerne have Eneret, og det var jo særlig denne deres privilegerede Stilling, som man paa-beraabte sig som Hjemmel til at gøre Undtagelse fra den almindelige Kontraktfrihed, der gælder her i Landet. Derfor fandt man det naturligt at begrænse denne særlige Bestemmelse til deres Salær for Retssagers Udførelse. Og dernæst er Bestemmelsen om, at Overenskomsten er ugyldig, formet saaledes, at den lige saa godt kan omstødes til Fordel for Sagføreren som til Skade for ham, thi saa sættes der ikke nogen Plet paa Sagførerstanden, men der tages et til begge Sider virkende Hensyn til den Mulighed, at en saadan Overenskomst kan vise sig aabenbart uretfærdig, være sig imod Sagføreren eller hans Klient. Det kan nemlig ikke blot stille sig saaledes, at Sagføreren faar et urimeligt højt Salær i Forhold til det Arbejde, han har, men ogsaa saaledes, at han faar et urimeligt lille Salær. Hvis han f. Eks. har paataget sig en Sags Udførelse for 100 Kr. i den Tro, at det vil ikke koste mere end det og det Arbejde, og at der er de og de Udlæg, saa kan det være, inden han kommer til Ende med Sagen, at den har taget langt mere Tid, langt mere Arbejde, langt mere Vidneførsel og mange flere Udlæg o. s. v., saaledes at han, saa langt fra at faa Salær, endog kun faar Udlæg af Sagen, og det er da uretfærdigt, om ikke ogsaa dette kunde omstødes.

Ændringsforslaget under Nr. 12 sigter til at aabne en Udvej for Domstolene, naar de frakende en Sagfører hans Bestalling paa Grund af misligt Forhold fra hans Side, til at overveje, om den ogsaa bør frakendes ham for bestandig eller for en bestemt begrænset Tid. Det sidste kunde jo være rimeligt. Det er tiltraadt af Ministeren. Ogsaa dette anbefaler jeg.

Ændringsforslaget under Nr. 13 til-sigter at lette Sagens Behandling for Retten derved, at Oplæsningen af det, der er tilført Retsprotokollen, kun skal finde Sted, naar det begæres. Hvis ingen forlanger det, hvorfor skal man saa spille Tiden med at læse op? Det er i øvrigt et Forslag af den højtærede Justitsminister, ser jeg nu, kun tiltraadt af Udvalget, og for saa vidt burde jeg maaske have forbigaet

det. Ændringsforslaget under Nr. 14 er kun en Redaktionsændring.

Jeg kommer saa til de Ændringsforslag, som angaa Eden. Disse Forslag ere det meste af, hvad der nu staaar tilbage af mit Afsnit. Det er Forslagene under Nr. 15, 18, 19, 20, 21, 23, til Dels 24, 25, 33, til Dels 34 og 35. Af disse Forslag er det første og i det hele de fleste stillede af Justitsministeren, men Hovedforslaget Nr. 23 til § 287 er stillet „af Justitsministeren og Udvalget“. Det er en ny Betegnelse, som ærede Medlemmer maaske ikke før have set. Det betyder, at dette Forslag i Virkeligheden er et fælles Produkt af den højtærede Ministers og Udvalgets Arbejde, og for saa vidt er det dog maaske rettest, at jeg siger et Par Ord derom allerede nu. Ærede Medlemmer erindre, at der ved 2den Behandling forelaa tre Standpunkter angaaende Ordningen af denne Sag. Der forelaa fra et Mindretals Side det Standpunkt, at afskaffe al Ed og i Stedet for sætte en Forsikring paa Ære og Samvittighed, og der forelaa fra Ministerens Side Forslag om, at den skulde aflægges forud. Det sidste blev frafaldet efter Afstemningen under den borgerlige Retspleje og er ikke kommen frem senere, saa det skal jeg ikke dvæle videre ved. Kampen, der stod, var væsentlig mellem det nævnte Standpunkt fra Mindretallets Side og saa Flertallets Standpunkt, som gik ud paa at blive staaende ved Lovforslagets Ordning, saaledes som den var arvet fra Kommissionen, nemlig den: fremdeles at kræve Ed som Hovedregel i alle Slags Sager, saavel borgerlige som kriminelle, men dog at aabne en Udvej for den, der ikke hørte til et Trossamfund, der havde en anerkendt Edsformular, eller som erklærede, at han ifølge sin religiøse Tro ikke turde aflægge Ed eller at han overhovedet ikke havde nogen religiøs Tro, til at slippe for at aflægge Eden og i Stedet derfor afgive den samme Erklæring paa Ære og Samvittighed, som Mindretallet vilde have indført for alle Tilfælde. Denne Hovedregel med disse Undtagelser var Udvalgsflertallets Standpunkt ved 2den Behandling. Det blev overstemt paa den borgerlige Retsplejes Omraade, men sejrede paa Strafferetsplejens. Det Forslag, der nu her foreligger som Resultat af mange, lange og trange Forhandlinger — det er dem, der have forsinket denne tredie Behandling saa længe, som sket er — er en Mellemting mellem det Standpunkt, Flertallet forfægtede og satte